

Самойленко О.А.

*кандидат педагогічних наук,
голова предметної (циклової) комісії викладачів
соціально-економічних дисциплін;*

Беседовська І.В.

*методист,
Вищий комунальний навчальний заклад
«Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я. Франка»
Житомирської обласної ради*

ТВОРЧА ГРУПА ЯК ФОРМА НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВИКЛАДАЧА У СИСТЕМІ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ КОЛЕДЖУ

Науково-дослідницька діяльність викладача є одним із сучасних напрямів у змісті методичної роботи вищих навчальних закладів. Розгляд питання змісту, форм та особливостей здійснення такої діяльності є актуальним з декількох причин.

По-перше, за сучасними вимогами у сфері освіти при проведенні атестації викладачам рекомендовано представити портфоліо, одним з розділів якого може бути науково-дослідницька, методична діяльність викладача. До складу методичних матеріалів, що поміщаються в цей розділ, і які свідчать про професіоналізм педагога, належать: проведення наукових досліджень; написання рукописів кандидатської або докторської дисертації, підготовка творчого звіту, доповідей, статей.

По-друге, сьогодні постала необхідність переходу від кількісних показників в освіті до якісних, тому змінюються вимоги до рівня та якості професійної діяльності викладачів. Конкурентними на ринок праці стають ті педагоги, які можуть самостійно орієнтуватися в потоці інформації, що постійно змінюється, удосконалюється, які здатні порівнювати, аналізувати, узагальнювати та знаходити найкращі рішення, тобто проводити дослідження в різних галузях знань.

Сьогодні педагог є не просто транслятором наукової інформації, він став дослідником, «генератором» нових знань та ідей. Важливого значення набули такі якості особистості як готовність до безперервного навчання, креативність, бажання здійснювати науково-дослідницьку діяльність, вміння планувати та бачити перспективи.

Постільки науково-дослідницька діяльність є вагомим компонентом сучасної вищої освіти, перед науковцями постає важлива проблема визначення змісту, форм та особливостей її здійснення, зокрема в умовах коледжу.

Проблема полягає у тому, що галузеві вищі навчальні заклади (коледжі) впроваджені до структури вищої освіти України замість колишніх середніх спеціальних закладів освіти – з метою приведення її у відповідність до структури освіти, яку рекомендують ЮНЕСКО, ООН та інші міжнародні організації. Науково-дослідницька діяльність викладача, в уявленнях педагогів коледжу, належить до привілею викладачів інститутів,

університетів, академій та ін. через декілька причин: вона має чітку наукову спрямованість, системне експериментальне дослідження, апробацію на практиці. Вважається, що викладачі коледжу мають спрямовувати свою професійну діяльність більше на методичне забезпечення підготовки майбутніх фахівців. Таке твердження, на нашу думку, є помилковим, адже науково-дослідницька діяльність – це один з видів методичної діяльності педагога, спрямований на пізнання й перетворення педагогічної реальності на основі досягнень педагогічної науки та застосування наукових методів. Результатом цієї діяльності є отримання нового педагогічного знання та досвіду й розвиток методологічної культури педагога-дослідника.

Необхідність підвищення рівня науково-дослідницької культури педагогів Вищого комунального навчального закладу «Коростишівський педагогічний коледж ім. І.Я. Франка» Житомирської обласної ради спонукала до створення творчої групи «Науково-дослідницька діяльність викладача».

Одним з основних завдань методичної роботи із викладачами є їх залучення до наукової діяльності. Надзвичайно важливим та актуальним при цьому є не просто наявність в індивіда знань і вмінь, а надання особистості можливості використання й застосування всього накопиченого в життєвих ситуаціях і під час професійної діяльності. На передній план у розв'язанні цих проблем висувається самостійна дослідницька робота викладача, що відбувається в межах діяльності творчих груп викладачів.

У ВКНЗ «Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я. Франка» Житомирської обласної ради розроблено окреме положення про творчу групу в системі науково-методичної роботи педагогічних працівників.

Творча група – одна з групових форм діяльності педагогічних працівників у системі методичної роботи загальноосвітніх та вищих навчальних закладів, що створюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту» та Закону України «Про вищу освіту», що об'єднує педагогів, які працюють з обраною фаховою та методичною проблемою.

Метою творчої групи є підвищення професійної компетентності педагогічних працівників та залучення їх до науково-дослідницької роботи.

Творча група «Науково-дослідницька діяльність викладача» відноситься до творчих груп, які працюють над упровадженням результатів наукових досліджень (над відповідною науково-методичною проблемою), є довготривалою у часі (1 рік) динамічною за складом. До неї входять викладачі соціально-економічних, загальнотехнічних, природничих дисциплін, іноземної та української мови та літератури, фізичного та музичного виховання вищої, першої та другої кваліфікаційної категорій. Всього 10 осіб, які у 2015–2016 н.р. будуть проходити чергову атестацію педагогічних працівників.

Наукова проблема творчої групи – «Формування науково-дослідницьких умінь як умова становлення самодостатньої конкурентоспроможної особистості, готової до самореалізації».

Мета діяльності – розкриття ролі і можливостей науково-дослідницької роботи викладачів коледжу у процесі формування власної професійної

компетентності; підвищення професійної кваліфікації та науково-методичного рівня педагогічних кадрів.

Відповідно до мети, завданнями творчої групи є:

1. Забезпечення всебічного поглибленого дослідження вибраної науково-методичної проблеми.
2. Підвищення професійної кваліфікації та науково-методичного рівня педагогічних кадрів.
3. Стимулювання інтересу до інноваційних процесів в освіті.
4. Оволодіння навичками науково-дослідної роботи.
5. Розвиток методологічної культури педагога-дослідника.

Діяльність творчої групи здійснюється за такою технологією:

– *перший етап*: вивчення науково-педагогічної літератури з проблеми освоєння наявного досвіду, консультації з представниками науки, досягнення високої компетентності в суті досліджуваної проблеми;

– *другий етап*: розробка моделей, схем, рекомендацій, порад щодо застосування на практиці досягнень науки, конкретизація практичних рекомендацій, розроблених вченими, стосовно специфіки контингенту вчителів, школи, класу.

– *третій етап*: апробація рекомендацій, розроблених на основі теоретичних положень, коригування їх у процесі практичного застосування, створення свого досвіду у проблемі.

– *четвертий етап*: поширення створеного досвіду, демонстрування його широким масам вчителів та викладачів; виступи з лекціями, повідомленнями про цей досвід, пропаганда його у пресі; демонстрування створеного досвіду на практиці; консультування у підготовці та проведенні семінарів-практикумів, педагогічних читань, науково-практичних конференцій тощо; проведення педрад, засідань методичних об'єднань семінарів-практикумів, науково-практичних семінарів тощо.

Ефективність діяльності творчої групи забезпечує методична рада, що визначає конкретні завдання, координує плани з урахуванням місцевих умов, рівня підготовки кадрів, специфіки викладання навчальних предметів/дисциплін з метою сприяння наступності, запобігання дублювання та паралелізму.

Очікуваними результатами роботи творчої групи «Науково-дослідницька діяльність викладача» є робота над індивідуальною методичною темою, участь у дослідно-експериментальній роботі різного рівня (індивідуального, локального, регіонального), виконання авторського дослідження на матеріалі і базі освітнього закладу, участь у конференціях, семінарах/вебінарах тощо.

У науково-дослідницькій діяльності викладачів приваблює насамперед можливість поглиблення знань, розвитку здібностей, творчості, самоствердження. Така діяльність спонукає серйозно займатись наукою, що впливає на формування педагога як професіонала.

Це дозволяє стверджувати, що система науково-дослідницької діяльності викладача, розроблена у ВКНЗ «Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я.Франка» Житомирської обласної ради передбачає цілісність, послідовність

і наступність логічно пов'язаних між собою форм і методів роботи педколективу з організації її ефективності та результативності.

Список використаних джерел:

1. Положення про творчу групу в системі науково-методичної роботи педагогічних працівників ВКНЗ «Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я.Франка» Житомирської обласної ради: затв. наказом директора ВКНЗ «Коростишівський педагогічний коледж імені І.Я. Франка» № 156 від 29.08.2014 р.

2. Семакова Т.О. Науково-дослідницька робота як шлях формування професійної компетентності викладача / Семакова Т.О., Сіліщенко О.П. // Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві. – 2012. – Вип. 1 (1). – С. 124-127.

Семанчина В.О.

*аспірант кафедри педагогіки,
психології й освітнього менеджменту,
Херсонський державний університет*

КУЛЬТУРА УПРАВЛІННЯ КЕРІВНИКА ЯК СКЛАДОВА УПРАВЛІНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

У сучасній педагогічній літературі описано значний досвід підвищення якості освіти, визначено пріоритетні напрями створення інноваційного досвіду для забезпечення сучасної якості надання освітніх послуг, розроблено систему критеріїв і показників ефективної роботи, чітко визначено діяльність кожного працівника щодо удосконалення та модернізації системи освіти в цілому. Аналіз педагогічної літератури засвідчує, що тенденція до зміни застарілої концепції соціального управління в Україні та перехід на позиції нової управлінської парадигми, потреба якої теоретично обґрунтована в державних постановах і документах, органічно пов'язана з радикальними перетвореннями й реформуванням усіх сторін життєдіяльності, у тому числі й нового підходу до управління загальноосвітнього навчального закладу.

Але, на нашу думку, недостатньо уваги приділяється особистості керівника закладу освіти як гаранта якості реалізації освітніх програм держави всіх рівнях суспільного життя.

У соціально-педагогічній науковій літературі знаходимо різні підходи до визначення тих чи інших аспектів культури. Деякі характеризуються пошуком співвідношення між культурою особистості та культурою суспільства (Л. Пономарьов, В. Попов, В. Чічканов), аналізом соціальної культури особистості (А. Прохоров, К. Розлогов, В. Рузін); інші – розглядають окремі її аспекти: інформаційну (Д. Блюменау), комунікативну, професійну (В. Кричевський), управлінську культуру (Г. Єльнікова). На нашу думку, в управлінській культурі менеджерів освіти доцільним є відокремлення операційного компонента, обумовленого свідомою управлінською діяльністю на високому професійному рівні. Так, А. Маурі визначає управлінську